

---

35 (?) jaar Vlaams arbeidsmarktbeleid, tijd voor een nieuw verhaal

Vlaams Arbeidsmarktcongres
Steunpunt Werk en Departement Werk en Sociale Economie
Jan Denys 04/12/2023

Was het 1989, 1988, 1984, 1981 of ... 1973?

- 1989 is de officiële start van het Vlaamse arbeidsmarktbeleid
- Maar bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt dat Vlaamse Raad en Executieve bevoegd worden voor persoonsgebonden gewestaangelegenheden waaronder tewerkstellingsbeleid (arbeidsbemiddeling, uitzendarbeid, tewerkstellingsprogramma's) en voor beroepsopleidingen als gemeenschapsmaterie
- Werkgelegenheid was uitdrukkelijke bevoegdheid van Gaston Geens (voorzitter Vlaamse executieve) tussen 81-88
- 1984 Oprichtingsdecreet VDAB en eerste paritair samengestelde beheerraad VDAB
- Eerste Minister van Werk Theo Kelchtermans begint mandaat in 88

Was het 1989, 1988, 1984, 1981 of ... 1974?

- DIRV-actie 1984 (profilering Vlaanderen weg van Belgische politiek van steun aan verouderde industrie)
- Flanders Technology, Imec en Stichting Innovatie en Arbeid
- Impact op beroepsopleiding : basisinformatica

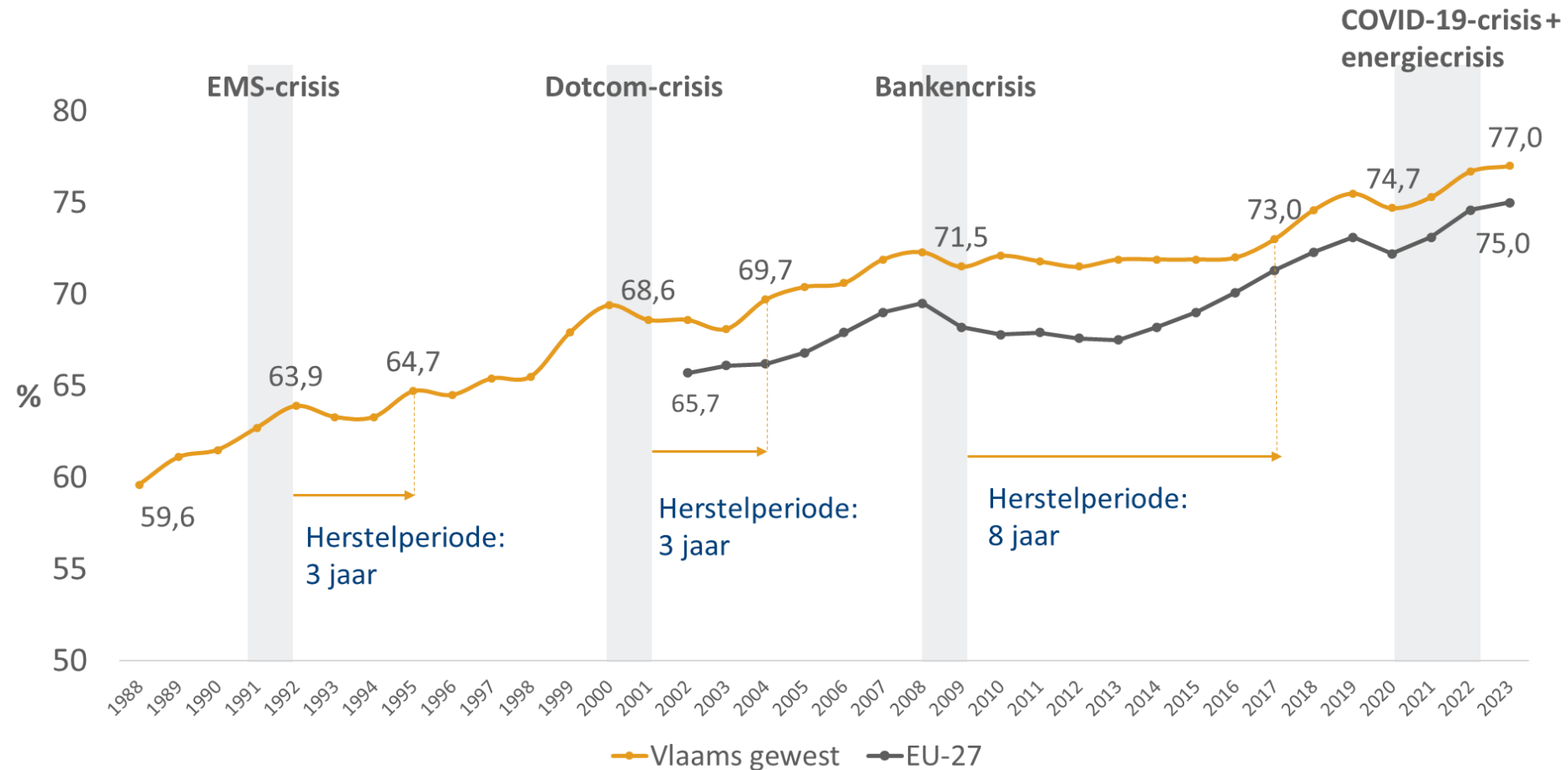

Was het 1989, 1988, 1984, 1981 of ... 1973?

- 1974 : oprichting voorlopige gewestraden (en ministeriële comités) : adviezen over ruimtelijke ordening, stedenbouw, gewestelijke economische expansie, werkgelegenheid en gezins- en demografisch beleid.
- 1973 : versterking van het subregionale niveau door subregionale tewerkstellingsdiensten van RVA aan te vullen met subregionale tewerkstellingscomités

Waar staan we anno 2023? (bron: Sarah Vansteenkiste)

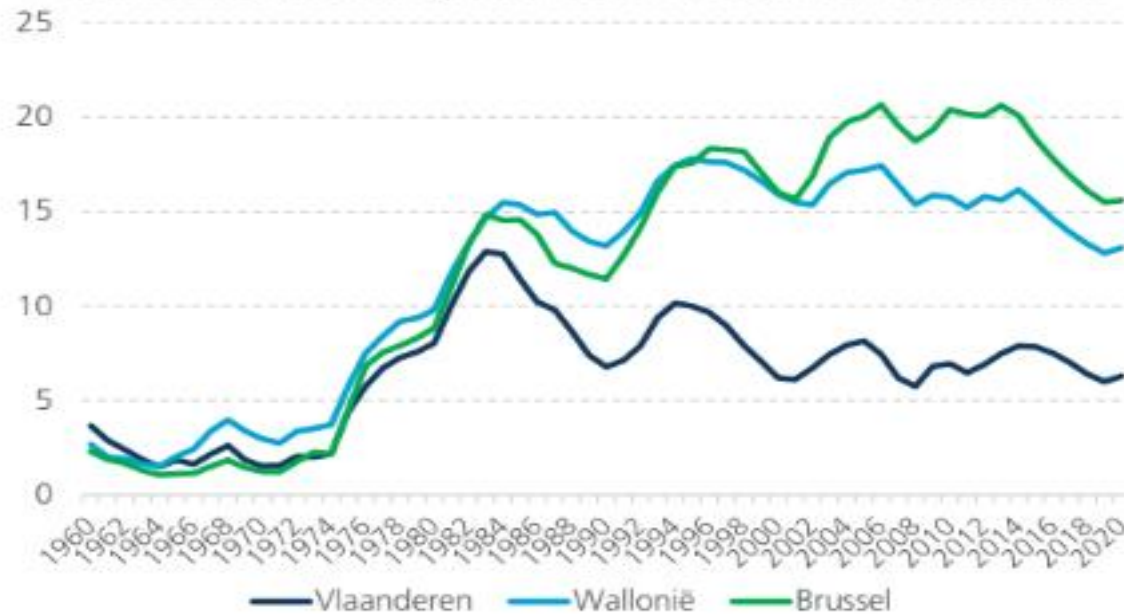
Evolutie werkzaamheidsgraad (20-64 jaar)

Historische evolutie werkloosheidsgraad (bron Johan van Gompel, KBC)

Figuur 3 – Regionale werkloosheidsgraden in België

in % van de beroepsbevolking, nationale definitie o.b.v. administratieve cijfers

Bron: KBC Economics gebaseerd op VDAB, Forem en Actiris

Het gezichtsbedrog

- Vlaanderen vergeleek, vergelijkt zich historisch altijd graag met nl en Brussel en Wallonië
- Maar is geen correcte vergelijking indien ambitie topregio
- Geen aanwijzingen dat Vlaanderen inzake werkzaamheidsgraad beter heeft gepresteerd met kansrijke regio's in EU, integendeel.

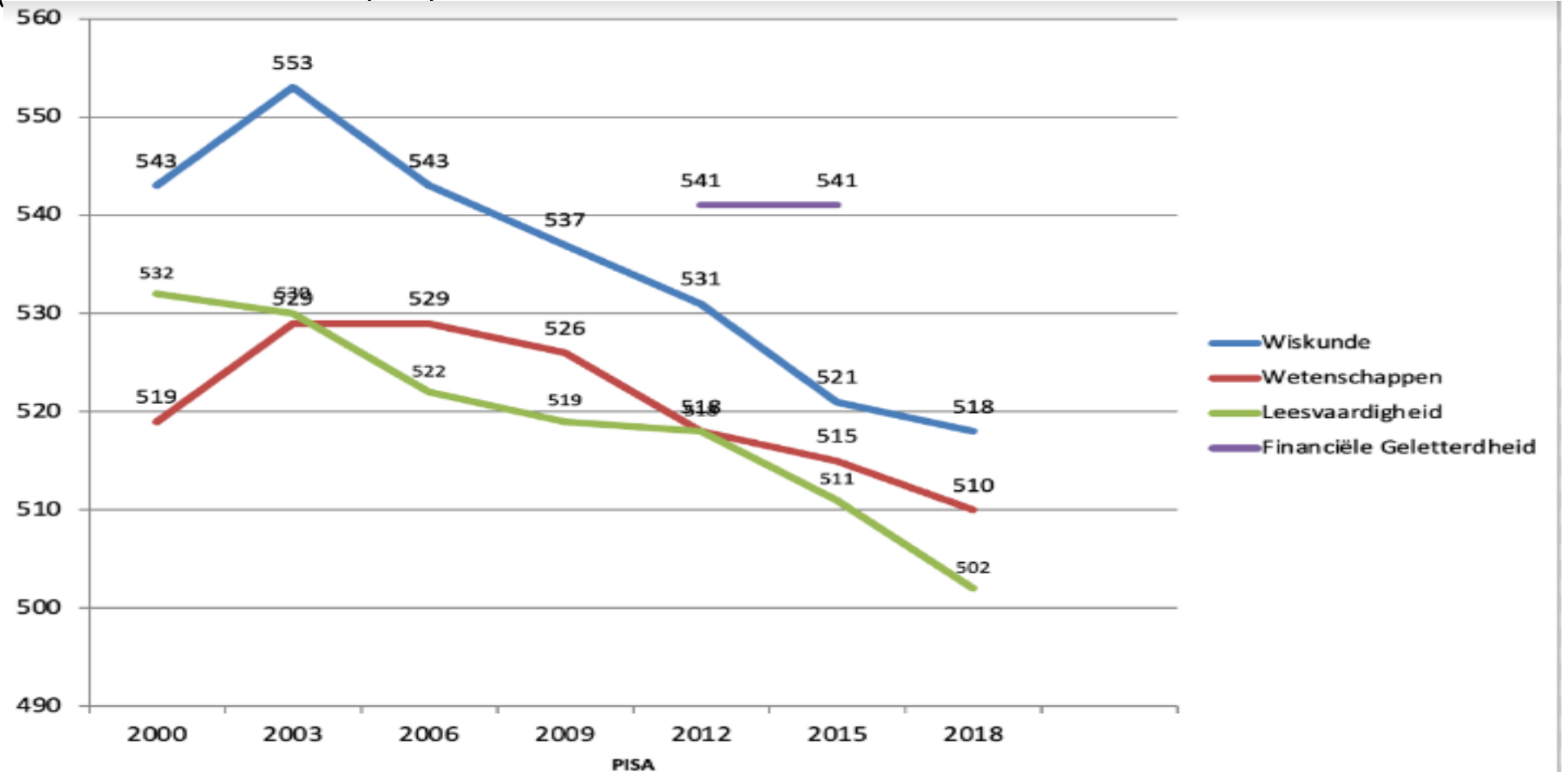

Elf inhoudelijke en bestuurlijke evoluties

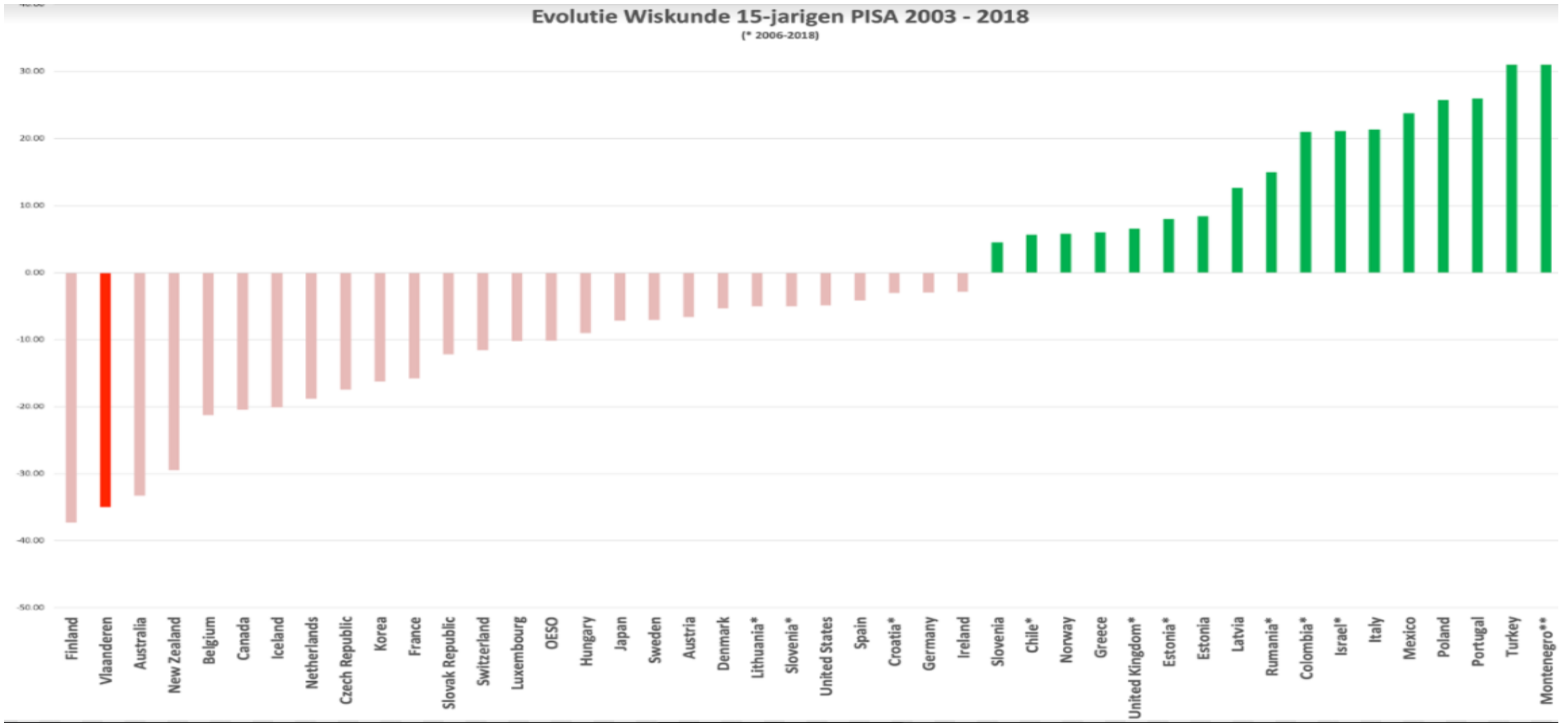
- Van bestrijden werkloosheid (tot ongeveer '95) naar opvoeren werkzaamheidsgraad
- Van 'Weg van de RVA' naar 'Samen met de RVA'
- Van passief naar actief (invloed Europa, Raad van Essen 94)
- Van wortel naar stok en de diversificatie van de stok
- Van splitsing controle/bemiddeling naar integratie
- Van werklozen naar inactieven
- Van monopolist naar netwerk (groeierende rol privésector), actor-regisseur
- 'Eeuwige' thema's : kansengroepen (wel uitbreiding), leren, opleiden
- Nieuwere thema's : van baan naar loopbaan, werkbaar werk (werkbaarheidsmonitor), diversiteit (discriminatie)
- Het verdwijnen van thema arbeidsherverdeling
- Groei aantal beleidsniveaus (Europa, federaal, regionaal, lokaal)

Het pijnpunt : de dramatische ontwikkeling in het onderwijs (bron : Wouter Duyck)

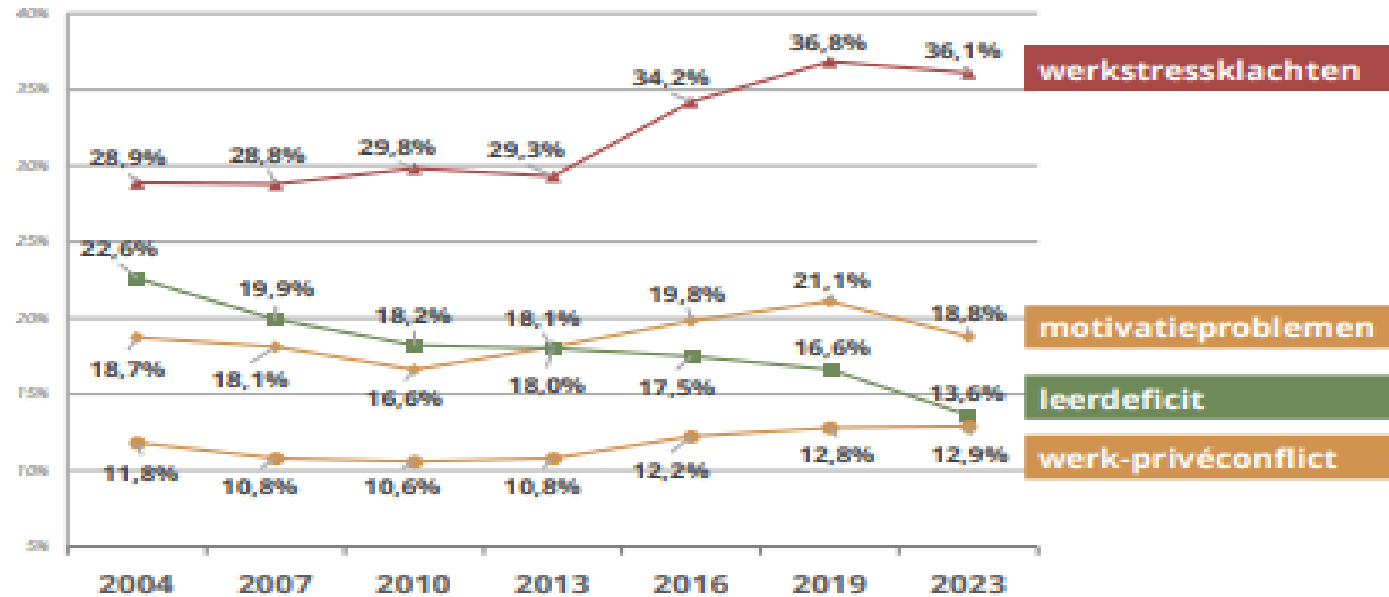

Internationaal perspectief (bron : Wouter Duyck)

Levenslang leren : functioneert beter dan perceptie

Evolutie indicatoren Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004 - 2023

Bron : werkbaarheidsmonitor Stichting Innovatie en Arbeid, 2023

De toekomst

- Met 80% werkzaamheidsgraad en lage werkloosheid in het zicht is volledige werkgelegenheid geen onbereikbare droom meer
- Historische kansen voor inclusief beleid (zonder te vervallen in 'jacht op huisvrouwen')
- Maar ook nieuwe accenten

Nieuwe accenten

- Meer aandacht voor productiviteit (technologie, R & D, leren, organisatiecultuur, rol multinationals ...) maar ... geen laaghangend fruit
- Meer aandacht voor invullen vacatures (cfr. flexi-jobs) met inbegrip van arbeidsbesparende technologie
- Kwaliteit van werk, goede jobs (ook in het licht van klimaattransitie)

Uitsmijter

Het zwaartepunt van arbeidsmarktbeleid in brede zin zal zich in de toekomst meer dan vroeger buiten de bevoegdheid werk bevinden (onderwijs, innovatie, productiviteit, welzijn).